

KLAGANDE

Försäkringskassan
Processjuridiska enheten, Göteborg
405 12 Göteborg

MOTPART

██████████ ██████████

Ombud: Lena Johansson
Träkilsgatan 17
416 78 Göteborg

Ombud: Anna-Lena Oscarsson af Starck
Landalagången 9
411 30 Göteborg

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Göteborgs dom den 15 december 2015
i mål nr 12336-14, se bilaga A

SAKEN

Assistansersättning

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

Kammarrättens beslut om inhibition upphör att gälla.

Kammarrätten beslutar att sekretessbestämmelsen i 28 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska vara tillämplig på de uppgifter om enskilds hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden som lagts fram vid kammarrättens förhandling inom stängda dörrar och inte tagits in i denna dom.

YRKANDEN M.M.

Försäkringskassan yrkar att kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom och fastställer Försäkringskassans beslut samt anför bl.a. följande. Försäkringskassan står fast vid den beräknade tidsåtgången och anser inte att det finns skäl att godta ytterligare tid i något avseende. [REDACTED] har visserligen svårigheter i samband med måltidssituationen, men har en förmåga att föra dryck och mat till munnen. Det framgår särskilt av ADL-utredningen den 20 augusti 2014 vid Bräcke Diakoni. Av denna framgår inte att hans nedsatta syn medför svårigheter för honom att finna maten på tallriken. Han uppger också själv i samband med utredningen att han klarar av att äta själv, men behöver hjälp med att få det sista på skeden och med att äta grönsaker. Detsamma framkommer i september 2013 vid kommunens hembesök och i februari 2014 vid Försäkringskassans hembesök.

Vad avser kommunikation är [REDACTED] besvär inte av sådant slag att behovet av hjälp kan hänföras till de grundläggande behoven. Inte heller kan han anses vara i behov av annan hjälp som kräver ingående kunskaper om honom.

[REDACTED] anser att överklagandet ska avslås och anför följande. När det gäller måltidssituationen har han, på grund av sin synnedsättning, svårt att se vad som ligger på tallriken och att få mat på skeden. På grund av sin reumatism har han också svårt att greppa besticken och behöver hjälp med att hålla i dem. Han har även svårt att svälja och sätter lätt maten i halsen. Problemen sammantagna gör att måltiderna kräver en stor ansträngning och koncentration från hans sida, vilket gör honom trött väldigt snabbt. Om han äter själv får han bara i sig hälften av maten och resten hamnar på golvet. Det är extra viktigt att han får i sig tillräckligt med mat på grund av hans diabetes.

Vidare har han svårt att få kontakt med omgivningen och är socialt och praktiskt utsatt. Han måste ha hjälp med att bli begriplig av en assistent som kan tolka hans tal och motpartens ord.

Kammarrätten har hållit muntlig förhandling. Vittnesförhör har på ■■■■■ begäran hållits med leg. psykologen Lennart Lundin.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Vad målet gäller

Frågan i målet är om ■■■■■ har rätt till assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken. Det förutsätter att han har behov av hjälp med de grundläggande behoven överstigande 20 timmar i veckan. Med grundläggande behov avses hjälp med den personliga hygien, måltider, att klä av och på sig, kommunicera med andra eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade.

Utredning

Av utredning upprättad den 17 februari 2014 i samband med Försäkringskassans hembesök framgår att ■■■■■ uppgett bl.a. följande. Han behöver hjälp med all matlagning, fram- och bortplockning, hålla upp dryck, dela maten och bre smörgåsar. Han klarar själv att äta maten, men kan behöva hjälp med att putta på det sista på skeden. Han behöver matas när det gäller grönsaker. När han är trött behöver han också matas. Han spiller ofta och är darrhant. Han har en hakklapp och använder en djup tallrik när han äter. – Han ser och hör dåligt. Han sludrar ibland och har svårt att artikulera det han säger och har speciellt svårt med kommunikation vid sjukdomsutbrott. Han har behov av hjälp med kontakt med myndigheter, läkare och att upprätthålla sociala kontakter.

I ADL-intyg utfärdat av legitimerade arbetsterapeuten Ann Andersson den 20 augusti 2014 anges bl.a. följande. ■■■■■ äter frukost, gröt och kokt ägg. Han behöver hakklapp. Han klarar, med en del spill, att föra sked till munnen och äta. Han klarar av att greppa om kniv och gaffel. Han har en nedsatt förmåga att hålla kvar grepp och försöka skära ägg i bitar. Ägget for runt på tallriken och utanför. Han använder därför sked i stället för gaffel. Han klarar av att fatta ett glas med kall blåbärs-soppa och dricka ur. ■■■■■ funktionsförmåga i samband med att dricka beror på hur skakig han är och om drycken är inom hans räckvidd. Han har ett visst behov av anpassad dryck till följd av aktuell hals- och svalgfunktion. Han klarar av att hälla upp drycken i glaset. Han klarar inte av att förse sig med mat från bänk/bord till följd av nedsatt räckvidd, grepp- och handstyrka, skakningar samt nedsatt syn. Aktiviteter för att äta och dricka är mycket energikrävande. I vardagen tar ■■■■■ därför hjälp av personlig assistent för att orka äta och få i sig tillräcklig näring.

Kammarrättens bedömning

Kammarrätten gör ingen annan bedömning än den Försäkringskassan gjort avseende omfattningen av den hjälp som ■■■■■ behöver med sin personliga hygien och av- och påklädning.

När det gäller ■■■■■ behov av hjälp i samband med måltider gör kammarrätten följande bedömning. ■■■■■ lider bland annat av stark närsynthet, reumatoid artrit samt artros. Av utredningen framgår att en följd av dessa funktionshinder är att han har nedsatt förmåga att hålla kvar grepp och ge tryck för att skära och att han har svårt att använda kniv och gaffel. Han använder därför sked när han äter och behöver hjälp med att putta upp maten på skeden och förse sig med mat. På grund av skakningar i händerna får han inte i sig all mat när han äter eftersom han spiller. Den omständigheten att han blir skakig och är muskulärt uttröttbar innebär vidare att aktiviteter i samband med måltider är mycket energikrävande. Detta leder oftast till att ■■■■■ blir så trött att han behöver matas. Han är därför i

behov av stöd för att orka äta och få i sig all näring. Enligt kammarrättens mening är detta hjälpbehov av sådant personligt och integritetskrävande slag att det ska beaktas vid bedömningen av [REDACTED] behov av stöd för att tillgodose de grundläggande behoven (jfr RÅ 2009 ref. 57).

När det gäller övriga grundläggande behov, dvs. kommunikation och annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade, gör kammarrätten samma bedömning som Försäkringskassan.

Som förvaltningsrätten har funnit medför behovet av stöd och hjälp i samband med måltider att den sammanlagda omfattningen av [REDACTED] [REDACTED] behov av personlig assistans för sina grundläggande behov uppgår till i genomsnitt mer än 20 timmar i veckan. Försäkringskassans överklagande ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 4).

Katarina Dunnington

Ingela Hofvander
referent

Sofia Carlsson Wramsmyr

/Henrik Sundgren

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 3

DOM
2015-12-15
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
12336-14

KLAGANDE

██████████ ██████████
██████████
██████████

MOTPART

Försäkringskassan
Processjuridiska enheten, Göteborg
405 12 Göteborg

ÖVERKLAGAT BESLUT

Försäkringskassans beslut den 7 oktober 2014, dnr 031540-2014

SAKEN

Assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken, förkortad SFB

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten upphäver Försäkringskassans beslut och beviljar ██████████
██████████ assistansersättning. Försäkringskassan ska beräkna det totala antalet timmar som ersättning ska lämnas för.

Dok.Id 365997

Postadress Box 53197 400 15 Göteborg	Besöksadress Sten Sturegatan 14	Telefon 031 - 732 70 00 E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se	Telefax 031 - 711 78 59	Expeditionstid måndag – fredag 08:00-16:00
---	---	--	-----------------------------------	---

BAKGRUND

■■■■■■ ansökte om assistansersättning och uppgav att han var i behov av personlig assistans med 100 timmar per vecka. Försäkringskassan beslutade att avslå hans ansökan. Beslutet motiverades i huvudsak enligt följande.

■■■■■■ tillhör den personkrets som omfattas av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, förkortad LSS, men hans behov av hjälp med de grundläggande behoven uppgår inte till minst 20 timmar per vecka. Försäkringskassan bedömde hans behov enligt följande.

Grundläggande behov	Bedömd tidsåtgång per vecka
Personlig hygien	11 timmar och 30 minuter
På- och avklädning	3 timmar och 34 minuter
Måltider	Ingen
Kommunikation	Ingen
Annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade	Ingen
<i>Sammanlagt</i>	<i>15 timmar och 5 minuter</i>

Försäkringskassan omprövade, men ändrade inte beslutet.

YRKANDEN M.M.

■■■■■■ yrkar att han ska beviljas sökt assistansersättning och anför bl.a. följande. Han ifrågasätter Försäkringskassans bedömning att hans grundläggande behov bara uppgår till 15 timmar och 5 minuter per vecka, när kommunens handläggare bedömer det till 19 timmar och 55 minuter per vecka. Bräcke Diakoni har gjort en ADL-bedömning som tydligt visar på hans behov av assistans. Trots detta har Försäkringskassan inte beaktat bedömningen och inte heller de intyg som hans läkare har utfärdat. Som exempel kan

nämnas att Försäkringskassan inte har beaktat någon tid för hjälp i samband med hans måltider, men det framgår av ADL-bedömningen att han, som knappt har ledsyn, har nedsatt grepp och styrka i handen. Han har mycket skakningar och klarar inte själv att fästa den haklapp han behöver vid måltider. På grund av skakningar i händerna klarar han inte heller av att ta mat från kastruller eller förpackningar och inte heller att ta mediciner utan att få hjälp. Ytterligare ett exempel på hans behov av assistans som styrks av ADL-bedömningen är hans problem med urin- och avföringskontinens. Det händer honom flera gånger per dag och då behöver han inte bara hjälp med byte av inkontinensskydd utan även med förflyttningar, torkning/hygien, klädbyte samt även hjälp i samband med byte av sanitetsskydd på säng, rullstol och möbler. Försäkringskassan har inte beaktat hans kognitiva funktionsnedsättning vilken gör att han behöver hjälp för att kommunicera med omgivningen. Den hjälpen kan han bara få av personer som har en ingående kunskap om honom. Hans ansökan om assistansersättning berodde på att han har blivit så mycket sämre i sitt tillstånd och nu ett år senare är han ännu sämre än vad han var då.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser m.m.

En försäkrad som omfattas av 1 § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, förkortad LSS, kan för sin dagliga livsföring få assistansersättning för kostnader för sådan personlig assistans som avses i 9 a § LSS. För rätt till assistansersättning krävs att den försäkrade behöver personlig assistans i genomsnitt mer än 20 timmar i veckan för sådana grundläggande behov som avses i 9 a § LSS (51 kap. 2–3 §§ SFB).

Med personlig assistans avses personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer åt den som på grund av stora och varaktiga funkt-

ionshinder behöver hjälp med sin personliga hygien, måltider, att klä av och på sig, att kommunicera med andra eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade (grundläggande behov). Den som har behov av personlig assistans för sina grundläggande behov har även rätt till insats för andra personliga behov, om de inte tillgodoses på annat sätt (9 a § LSS).

I förarbetena till LSS (prop. 1992/93:159 s. 64) anges att personlig assistans ska vara förbehållen krävande eller i olika avseenden komplicerade situationer, i regel av mycket personlig karaktär. Avgörande bör vara att den enskilde behöver personlig hjälp för att klara sin hygien, för att klä sig och klä av sig, för att inta måltider eller för att kommunicera med andra.

Utredningen i målet

Av intyg utfärdat av specialistläkare [REDACTED] Johansson den 3 juni 2013 framgår bl.a. att [REDACTED] på grund av sin syn- och hörselnedsättning har ett kommunikationshandikapp som bidrar till social isolering. Han kan inte kompensera sin nedsatta syn med hörselintryck och vice versa samt har stora svårigheter inom samtliga ADL-områden såsom personlig vård, boende, läs-skriv samt orientering-förflyttning.

Av intyg utfärdat den 17 april 2014 av [REDACTED] enhetschef för personlig assistans vid Stadsdelsnämnden Centrum i Göteborgs stad, framgår bl.a. följande. [REDACTED] reumatism har försämrats vilket innebär att han fått en kraftigt försämrad rörlighet i leder och att alla moment blir svårare och tar längre tid för honom. Det är mycket svårt för honom att använda bestick och att tugga mat. Han har svårt att greppa bestick, att föra dem mot munnen och han tappar dem. Under en sjukhusvistelse kontaktade sjukhuset nämnden och undrade varför han inte hade assistans eftersom han hade omfattande och betydande problem med kommunikationen. Den senaste tiden

har han fått svårare att artikulera och det är svårare att förstå vad han säger. För att förstå vad han säger behöver man känna till honom väl och ha lärt sig hans vilja.

Av intyg utfärdat av specialistläkare [REDACTED] den 16 juni 2014 framgår bl.a. att [REDACTED] har stora svårigheter att klara sin ADL, dels på grund av sin svåra ledgångsreumatism, dels på grund av sin svåra psykiska sjukdom. Med sin funktionsnedsättning i olika leder har han svårt att klara en hel del i sin ADL, t.ex. personlig hygien, att äta, förflyttningar, på- och avklädning m.m.

Av intyg utfärdat av överläkare [REDACTED] den 18 juni 2014 framgår bl.a. att [REDACTED] psykiska sjukdom i kombination med hans somatiska funktionshinder sammantaget orsakar så stora svårigheter i hans dagliga livsföring att han har ett ökat behov av personlig assistans jämfört med om hans behov enbart bedöms utifrån en ADL-status där man enbart tagit hänsyn till hans fysiska funktionshinder. Han bedöms vara i behov av utökad personlig assistans för att kunna leva ett värdigt och meningsfullt liv.

Av intyg utfärdat den 2 september 2014 av socialsekreterare [REDACTED] framgår bl.a. följande. [REDACTED] behöver hjälp med att äta och dricka, t.ex. med att föra mat och dryck till munnen samt med att sönderdela maten. Han behöver hjälp med att läsa och skriva samt att föra samtal via telefon och dator. Han är stresskänslig och har en hög sårbarhet, vilket påverkar hans förmåga att ta in och förmedla information via både tal och skrift. Det krävs en särskild kännedom om hans uttryckssätt och hans förmåga att förstå, göra sig förstådd och uppfatta andra för att tolka hans reaktioner, signaler, språk och otydliga tal och förmedla budskapet till en annan person. Han behöver hjälp med omvärldstolkning, med att ta initiativ till kommunikation med andra, med att inleda samtal och med att söka information.

Förvaltningsrättens bedömning

Det grundläggande kravet för att kunna beviljas assistansersättning är, förutom att den enskilde tillhör personkretsen i 1 § LSS, att behovet av personlig assistans för hjälp med de grundläggande behoven uppgår till i genomsnitt mer än 20 timmar per vecka. Vid bedömningen av hjälpbehovet beaktas i huvudsak aktiva hjälpinsatser. De aktiviteter som den enskilde klarar av att utföra själv ska inte beaktas i beräkningen av tid. Motiveringsinsatser samt stöd och tillsyn som inte har karaktär av övervakning beaktas inte heller vid bedömningen.

Den aktuella frågan i målet är om [REDACTED] behov av personlig assistans, för den hjälp med de grundläggande behoven som kan beaktas, uppgår till i genomsnitt mer än 20 timmar i veckan och om han därför har rätt till assistansersättning.

Försäkringskassan har i sitt beslut bedömt att [REDACTED] har ett hjälpbehov avseende de grundläggande behoven i en omfattning av 15 timmar och 5 minuter per vecka. I beräkningen har Försäkringskassan räknat med tid för personlig hygien och på- och avklädning. Vad gäller måltider, kommunikation samt annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade har ingen tid beräknats.

Vad gäller måltider har Högsta förvaltningsdomstolen uttalat att aktiverings- och motiveringsinsatser normalt sett inte räknas till de grundläggande behoven. I det aktuella fallet (RÅ 2009 ref. 57) bedömdes behovet av hjälp vid måltider. Att tillreda, att plocka fram och undan mat och att dela mat som är seg eller där det krävdes kniv och gaffel var enligt avgörandet inte av ett sådant personligt och integritetskänsligt slag att det skulle beaktas vid beräkningen av de grundläggande behoven.

Kammarrätten i Jönköping har den 14 juli 2009 (i mål nr 3456-08), med hänvisning till RÅ 2009 ref. 57, bedömt att tidsåtgång för måltider endast ska räknas med i de grundläggande behoven om personen måste matas.

Kammarrätten i Stockholm har den 8 november 2010 (i mål nr 3909-10), med hänvisning till RÅ 2009 ref. 57, bedömt att även behov av hjälp med att finna maten på tallriken och att se till att den inte trillar av tallriken är av så personligt och integritetsnära slag att det ska räknas till de grundläggande behoven även om personen i fråga kan greppa bestick.

██████████ uppger att han är i behov av personlig assistans i samband med måltider eftersom han knappt har ledsyn, har nedsatt grepp och styrka i handen. Han uppger att han har mycket skakningar och inte själv klarar att fästa den haklapp han behöver vid måltider. På grund av skakningar i händerna klarar han inte heller av att ta mat från kastruller eller förpackningar och inte heller att ta mediciner utan att få hjälp.

Av utredningen i målet framgår att ██████████ har stora svårigheter i samband med måltider och att han behöver hjälp med att föra mat och dryck till munnen. Mot denna bakgrund anser förvaltningsrätten att ██████████ har visat att den hjälp som han är i behov av i samband med måltider är av ett sådant personligt och integritetskänsligt slag att behovet är att anse som grundläggande.

Med beaktande av ██████████ behov av personlig assistans i samband med måltider och den av Försäkringskassan godtagna tiden för personlig hygien och på- och avklädning uppgår den sammanlagda omfattningen av hans grundläggande behov till mer än 20 timmar i veckan i genomsnitt. ██████████ har därmed rätt till assistansersättning. Av denna anledning ska Försäkringskassans beslut upphävas och målet visas åter för beräkning av

██████████ sammanlagda behov av assistansersättning. Därvid ska även andra personliga behov beaktas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3104/1 B)

Peter Kockum
Rådman

I avgörandet har även nämndemännen Sonny Persson, Gunnar Boija och Jan-Åke Jansson deltagit.

Föredragande i målet har varit förvaltningsrättsnotarien Rickard Klinghagen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom två månader** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om

de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

Sista dagen för överklagande är i regel den dag som genom sitt tal i månaden motsvarar den dag Ni fick del av beslutet. Om Ni fick del av förvaltningsrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om Ni fick del av beslutet en dag med ett tal i månaden som inte finns i slutmånaden löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag. Om Ni fick del av beslutet t.ex. den 31 juli måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 september.

Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom två månader* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

För en enskild klagande är sista dagen för överklagande två månader från den dag då han/hon fick del av kammarrättens beslut. Om klaganden fick del av kammarrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om klaganden fick del av beslutet t.ex. den 31 juli, som inte har någon motsvarighet två månader senare, löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag, dvs. i det här exemplet den 30 september. Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.